

LATVIJAS
MEDNIEKU
SAVIENĪBA

ĀFRIKAS CŪKU MĒRIS

IZPLATĪBA, PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA UN PROGNOZES

Jānis Baumanis

Latvijas Mednieku savienība

ĀFRIKAS CŪKU MĒRIS

IZPLATĪBA, PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA UN PROGNOZES

- ĀCM ietekme uz medību faunu un medību saimniecību;
 - Mednieku loma ĀCM ierobežošanā un tālākā neizplatīšanā;
-
- ĀCM radītie ierobežojumi medniekiem;
 - Līdzšinējais valsts atbalsts medniekiem ĀCM ierobežošanā;
 - Iespējamie grozījumi Medību likumā.

ĀCM ietekme uz medību faunu un medību saimniecību

2014./15. gada medību sezonā nomedīts:
aļņi – 5000; staltbrieži – 10000; stirnas – 9000;
meža cūkas – 45000.

Meža cūka šobrīd ir nozīmīgākais medījums, kas gaļas izteiksmē sezonas laikā dod vairāk kā 1500 tonnas augstvērtīgas medījuma gaļas. Naudas izteiksmē tas ir vairāk kā 3 miljonu eiro.

Latvija, Burtnieku novads,
2015. gada februāris, marts

ĀCM ietekme uz medību faunu un medību saimniecību:

Latvijā ir aptuveni 600 vilku un 900 lūšu.
Vilku diētā pārnadži ir aptuveni 70%.

Dramatiski samazinoties meža cūku populācijai visticamāk pieaugs mednieku un plēsēju spiediens uz citām pārnadžu sugām, kā arī vilku nodarīto postījumu apjoms lopkopībai.

Mednieku loma ĀCM ierobežošanā un tālākā neizplatīšanā

Eiropas pārtikas drošības organizācijas (EFSA) rekomendācija – samazināt meža cūku skaitu zem 5 dzīvniekiem uz 1000 ha. **To var izdarīt tikai mednieki!**

Jāapzinās, ka mednieks, kurš ir bijis kontaktā ar inficētu meža cūku, pats var kļūt par slimības tālāku izplatītāju. To nedrīkst pieļaut!
Biodrošības pasākumi medniekiem ir tikpat būtiski cik cūku fermām.

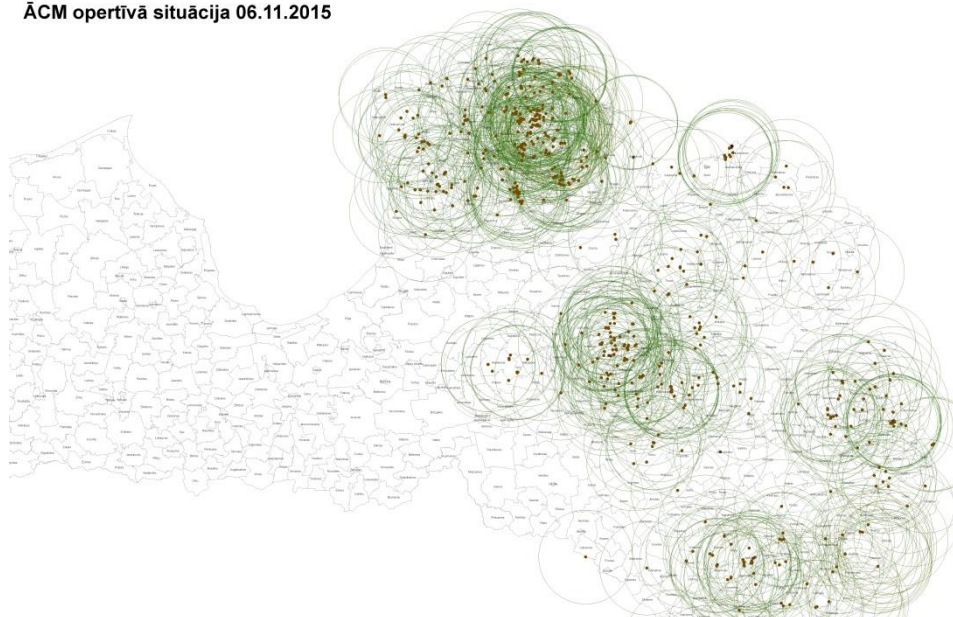
ĀCM operatīvā situācija 06.11.2015

ĀCM radītie ierobežojumi medniekiem

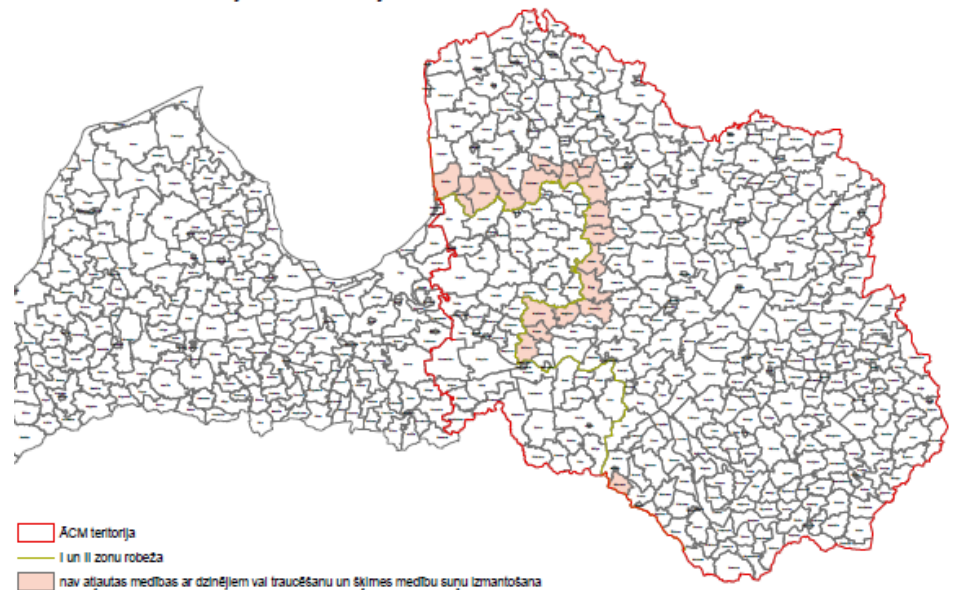
1. Medību ierobežojumi - dzinējmedību ierobežojumi

- 2014./15. gada medību sezonā 20 km rādiusā ap katru inficēto punktu. Šim ierobežojumam bija blakus efekts – pieauga briežu dzimtas dzīvnieku postījumi mežsaimniecībai;
- pēc diskusijām ar PVD un EK, 2015./16. gada sezonā dzinējmedības aizliegtas 20 km buferzonā starp inficēto un neskarto teritoriju;

2. Inficētājā un riska teritorijā visas nomedītās meža cūkas obligāti jāpārbauda. Tas nozīmē, ka nomedītais dzīvnieks nedalīts jāglabā 3-6 dienas. Ne visiem medniekiem ir iespējas to nodrošināt, it īpaši vasaras periodā.

Medību ierobežojumi ĀCM teritorijā

LATVIJAS
MEDNIEKU
SAVIENĪBA

Līdzšinējais valsts atbalsts medniekiem, ĀCM ierobežošanai

1. AS LVM ziedojums 1 milj. eiro

- aptuveni 930 tūkst. eiro ar pašvaldību starpniecību izmantoti dzesētavu iegādei (629 gab.);
- 30 tūkst. eiro ar LMS un LATMA starpniecību izmantoti mednieku un sabiedrības informēšanai un izglītošanai (38 semināri, 3 publikācijas žurnālā MMD, 30 min. mācību filma, regulāra aktuālā informācija organizāciju mājas lapās un mednieku portālos);
- atlikušos līdzekļus jāiegulda turpmākā mednieku informēšanā.

2. No 20.11.2015. mednieki var saņemt kompensāciju 100,- eur par katru nomedītu sievišķā dzimuma meža cūku. Tā ir iespēja maksāt par medījuma gaļas pārstrādi, lai to varētu uzglabāt ilgāku laiku.

Resursi. Medības

Spēriens, kas sāpēs ilgi

Teksts: VALDIS ALEKSANDROVS
Ilustrācijas no IVARA KOLODAS pers. arhīva un PVD materiāliem

Var "bīdīt burtus" dažādos likumos un noteikumos, var par šo "bīdīšanu", "sābīdīšanu" un "pārbīdīšanu" šķērdēties vai priecāties, var kašķēties un lamāties, taču ir problēmas, kas pavisam noteikti prasa skaidru prātu un vienotu rīcību, bez ierunām izpildot visus priekšrakstus. Viena no šādām problēmām ir Āfrikas cūku mēris (ĀCM), kas Latvijā leperinājies un, domājams, tik drīz mūsu zemīti nepamels.

Par ĀCM un arī citām kaitēm MMD uz sarunu aicināja Pārītkas un veterinārā dienesta (PVD) Ziemeļkurzemes pārvaldes vadītāju, valsts vecāko veterināro inspektoru Ivaru KOLODU.

Ivara Koloda vadītās pārvaldes pārziņā ir bijušie Ventspils un Talsu rajoni. Taču, protams, PVD pārvaldes uztur ciešus savstarpējus kontaktus un sadarbības, tāpēc Ivars zina situāciju visā

Ivars Koloda ĀCM sākusposmā Latgalē 2014. gadā, kad lielā karstumā sasimirdējušam līķim bija jānoņem paraugi laboratoriskai diagnozes noteikšanai. Lai to paveiktu, bija nepieciešami vairāki piegājieni. Šim rīksim konstatēti ĀCMI

Ne tikai mēris

MMD: – "Meža gala" atzīta par ļoti veselīgu, tajā esot maz nelāgā holesterīna, tomēr, to lietojot uzturā, jāievēro zināma piesardzība, jo meža dzīvnieki jau pie dāktora neiet, viņus mēdz apēst arī cilvēku veselībai bīstami parazīti, dažādas infekcijas...

I. KOLODA: – Tam, ka "meža gala" ir veselīga, varu tikai piekrist, arī pats esmu par to pārliecināts. Taču, stāstot

ĀCM izplatība Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, 2014. un 2015. gads.

Iespējamie grozījumi Medību likumā

Kāpēc grozījumi nepieciešami?

Medību platību sadalījums pa to veidiem, atbilstoši iespējam medīt meža cūkas

Platības statuss	ha	% no kop. medību platības
Kopējā medībām izmantojamā platība	6 000 000	100
Kopējā reģistrētā medību iecirkņu platība	4 627 383	77
Medību platība, kura atbilst likumā noteiktajai meža cūku medīšanai	4 558 308	76
Reģistrētie medību iecirkņi, kuros meža cūkas nevar medīt (platība <1000 ha un nav sadarbības līguma)	69 075	1,1
No tiem: reģistrētie medību iecirkņi ar platību 200-1000 ha, kuros nevar medīt meža cūkas	40 682	0,6
No tiem: reģistrētie med. iecirkņi ar platību <200 ha	28 393	0,5
Medību platības ārpus reģistrētiem medību iecirkņiem (bez līgumiem, aizsargājamās teritorijas u.c.)	1 441 692	24

Iespējamās prognozes?

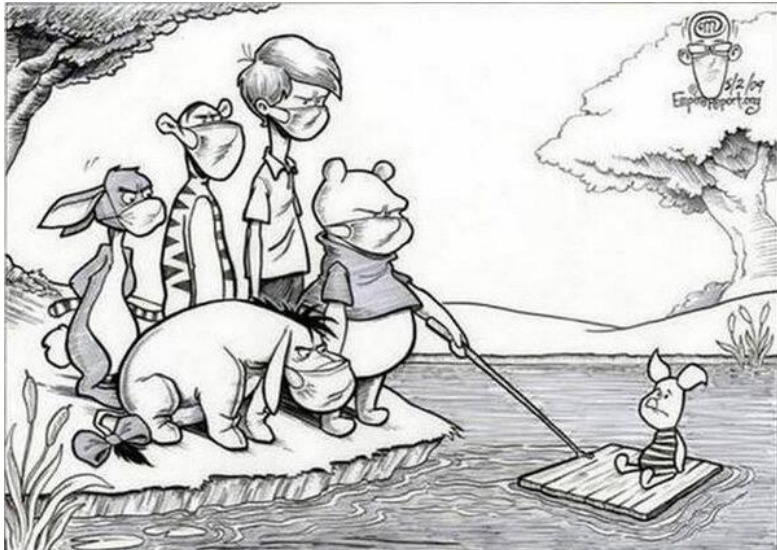
- Jaunākās zinātnes atziņas liecina, ka meža cūku mirstība no ĀCM, inficētajiem dzīvniekiem ir virs 90%;
- Labā ziņa ir tā, ka populācijas mērogā nekad netiek inficēti visi dzīvnieki. Līdz ar to, izdzīvojušo dzīvnieku īpatsvars būs lielāks;
- Pagaidām nav zināma šo izdzīvojušo dzīvnieku loma turpmākā slimības izplatīšanā un uzturēšanā dabā;
- Tuvākā nākotnē nav paredzami nekādi «revolucionāri» pavērsieni ĀCM ierobežošanā vai apkarošanā;

Galvenie secinājumi:

- Ar ĀCM nāksies iemācīties sadzīvot;
- Liela daļa slimības radīto ekonomisko zaudējumu ir cilvēka paša noteikto ierobežojumu dēļ. Šos ierobežojumus jau tuvākajā nākotnē nepieciešams pārskatīt.

Sabiedrības informēšana – jebkas, kas piesaista uzmanību ir labs!

Bez meža cūkām dzīve pilnīgi noteikti būtu mazāk interesanta.....☹

Zemkopības ministrijas Meža nozares konference 2015. Rīga, 26.11.2015.

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Jānis Baumanis,
LMS valdes priekšsēdētājs
janis.baumanis@lms.org.lv
www.lms.org.lv